

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2530/2019
29.10.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужилаца: АА, ББ и ВВ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Стаменић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа у Смедереву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3464/18 од 30.11.2018. године, у седници одржаној 29.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3464/18 од 30.11.2018. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3464/18 од 30.11.2018. године у ставу другом, трећем и четвртном изреке и пресуда Основног суда у Смедереву П1 120/11 од 12.09.2017. године у ставу седмом и осмом изреке (првостепеном одлуком означени као став II и III) и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање у укинутом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П1 120/11 од 12.09.2017. године, ставом првим, другим, трећим, четвртим, петим и шестим изреке (првостепеном одлуком означени као став I) обавезана је тужена да тужиоцима плати неисплаћене зараде по основу ноћног и прековременог рада и рада у дане државних и верских празника за периоде, у износима и са законском каматом ближе одређеним овим ставовима изреке. Ставом седмим изреке (првостепеном одлуком означен као став II), тужена је обавезана да тужиоцима плати досуђене износе на име трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла, у износима и са припадајућом законском затезном каматом, ближе одређеним овим ставом изреке. Ставом осмим изреке (првостепеном одлуком означен као став III), тужена је обавезана да тужиоцима на име трошкова поступка плати по 11.780,00 динара, а да свим тужиоцима, на име трошкова насталих након спајања поступака, плати 394.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3464/18 од 30.11.2018. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке. Ставом другим изреке

одбијена је жалба тужилаца и првостепена пресуда потврђена у ставу седмом изреке. Ставом трећим изреке одбијене су жалбе парничних странака па је потврђено решење о трошковима поступка садржано у ставу осмом изреке, а ставом четвртим изреке одбијени су и захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиоци су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што су предложили да се о ревизији одлучи применом члана 395. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Решењем Р4 40/19 од 21.06.2019. године Апелациони суд у Београду је предложио Врховном касационом суду да о ревизији тужилаца одлучи као изузетно дозвољеној, уз правилну оцену да су у конкретном случају, ради уједначавања судске праксе о правном питању израженом у побијаном делу правноснажне одлуке, испуњени услови из члана 395. ЗПП, на основу чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији тужиоца на основу члана 399. Закона о парничном поступку („Сл.гласник РС“ бр.125/04 и 111/09), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тач.9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована правноснажна одлука у делу који се ревизијом побија, тужиоци су били запослени код тужене и на посао су долазили својим возилом, јер како судови утврђују – није спорно да није било погодних линија у свим временским терминима да би користили услуге јавног превоза ради доласка на посао. Утврђено је и да превозници на триторији Града Смедерева нису наплаћивали карте за превоз униформисаним лицима, али и да су се тужиоци обраћали туженој за исплату трошкова превоза.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев за накнаду трошкова превоза тужиоцима, налазећи да су тужиоци били у обавези да докажу да су се туженој обратили писменим путем, како наводе званичним захтевом за накнаду ових трошкова, нити су користили законом предвиђена правна средства у том поступку (подношењем жалбе или покретањем управног спора због тзв. „ћутања управе“ или изјављивањем жалбе, а потом подношењем тужбе за случај негативне одлуке по њиховом захтеву). Како тужиоцима право на накнаду ових трошкова није признато, то исту не могу тражити у овом судском поступку па су и њихови захтеви за исплату трошкова превоза одбијени, као неосновани.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је закључак суда о неоснованости тужбеног захтева заснован на погрешној примени материјалног права.

Тужиоци су у спорном периоду, од децембра 2007. до новембра 2010. године, били запослени код тужене и имали су статус државних службеника, па се о њиховим правима на накнаду трошкова везаних за рад одлучује применом Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр.62/06, ... 99/14). Одредбом члана 37. став 1. овог Закона, прописано је да државни службеник, између осталог, има

право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, а ставом 2. истог члана одређено је да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују, прописују Уредбом Владе. Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС“, бр.98/07-пречишћен текст), којом је државним службеницима на исти начин признато право на накнаду трошкова превоза за долазак на рад и повратак са рада (члан 2. став 1. тачка 1. Уредбе). Одредбом члана 3. Уредбе, прописано је да се државном службенику и намештенику накнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

Правилна примена одредбе члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе, подразумева обавезу послодавца да запосленима накнади трошкове превоза у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском или међуградском саобраћају, а да за признавање овог права није као услов предвиђено обавезно подношење посебног захтева, већ послодавац одлуку о накнади ових трошкова признаје запосленом на основу њиховог пријављеног пребивалишта, односно боравишта.

Тачни су наводи нижестепених судова да државни службеници, у које су спадали и тужиоци, своја права остварују пред надлежним органом послодавца, а повреду својих права штите у поступку предвиђеном Законом о државним службеницима - у управном поступку пред надлежном жалбеном комисијом и Управним судом. Међутим, у конкретном случају тужиоци тужбом не траже признавање права на трошкове превоза за долазак на рад и повратак са рада, већ накнаду штете у висини ових трошкова којима су били изложени у спорном периоду, што у складу са одредбом члана 1. ЗПП, јесте предмет судске заштите пред судом опште надлежности, па њихов захтев није могао бити одбијен из разлога што нису користили правна средства прописана одредбама које регулишу управни поступак и управни спор.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је имао у виду и да међу странкама није спорно да превозници на територији Града Смедерева нису наплаћивали карте униформисаним лицима. Међутим, поред тога што судови нису утврдили на којим радним местима су тужиоци били запослени, односно да ли су послове на која су били распоређени обављали као униформисана лица, овај суд налази да ова чињеница не би могла битно утицати на њихово право на накнаду трошкова превоза, с обзиром да су због неусклађених временских термина јавног превоза са њиховим радним временом на посао долазили својим возилом и на тај начин били изложени стварним трошковима превоза ради доласка на рад и повратка са рада.

Имајући ово у виду, као и да право које запосленом припада по Закону и наведеној Уредби није могло бити условљено нити ограничено, те да тужиоци нису били у обавези да туженој подносе захтев за признавање овог права, произилази да им припада право на накнаду ових трошкова, чија се висина исплаћује у складу са одредбом члана 3. Уредбе, у зависности од тога коју врсту јавног превоза би евентуално користили ради доласка на рад (да постоје временски погодни термини).

Међутим, због погрешне примене материјалног права судови су пропустили да оцене све околности које су од утицаја на висну тужбеног захтева, због чега је и

чињенично стање остало непотпуно утврђено, па је, применом члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу другом изреке.

У поновном поступку, првостепени суд ће донети нову и закониту одлуку имајући у виду и примедбе из овог решења.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић